

עפ"ג 23517/02/20 - מדינת ישראל נגד זיד אחמד זיד אלכילאני

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 23517-02-20 מדינת ישראל נ' זיד אלכילאני 28 יולי 2020

בפני הרכב כב' השופטים:

י. גריל, שופט עמית [אב"ד]

ב. בר-זיו, שופטת

ע. ורבנר, שופטת

המערערת:

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

ע"י ב"כ עו"ד שרון איל

נגד

המשיב:

זיד אחמד זיד אלכילאני

ע"י ב"כ עוה"ד עאדל בוראת

הודעת ערעור מיום 10.2.20 על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט אהוד

קפלן), אשר ניתן ביום 22.1.20, בתיק ת"פ 7566-07-19

פסק דין

א. בפנינו ערעור המדינה על גזר-דינו של בית-משפט השלום בחדרה (כב' השופט א. קפלן) מיום 22.1.20, ב-ת"פ 7566-07-19, לפיו נדון המשיב, יליד 1997, לשמונה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, שבעה חודשי מאסר על-תנאי למשך 3 שנים, ותשלום קנס בסכום של 3,000 ₪ או 30 ימי מאסר תחתיו, זאת לאחר שהמשיב הורשע לפי הודאתו בעבירות של החזקת נשק שלא כדין, וכן החזקת חלק של נשק או תחמושת.

ביצוע עבודות השירות - מעוכב.

ב. הנסיבות הצריכות לעניין הן בתמצית אלה:

בכתב-האישום המתוקן שהגישה המדינה כנגד המשיב נטען, שבתאריך 24.6.2019, במהלך חיפוש שנערך על-פי צו בית-משפט, בביתו של המשיב באום אל פחם, נמצא שהמשיב מחזיק מאחורי מגירה נעולה בארון הבגדים בחדרו באקדח חצי אוטומטי מסוג סמית' & ווטסון, שהיה עטוף בבד ירוק ובניילון נצמד. במגירה נעולה נוספת בארון הבגדים החזיק המשיב קופסא ובתוכה מחסנית התואמת לאקדח, וכן 40 כדורים 9 מ"מ בתפזורת, התואמים לאקדח.

המדינה ייחסה למשיב עבירה של החזקת נשק שלא כדין, לפי סעיף 144(א) של חוק העונשין, התשל"ז-1977, וכן עבירה של החזקת חלק של נשק או תחמושת, לפי סעיף 144(א) סיפא של חוק העונשין.

עמוד 1

ג. בישיבת בית-משפט קמא מיום 24.12.19 ביקש המשיב לחזור בו מן הכפירה ולהודות במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, ולפיכך הרשיע אותו בית-משפט קמא בעבירות שיוחסו לו בכתב-האישום המתוקן.

ד. בהחלטתו מאותו יום נעתר בית-משפט קמא לבקשת הסנגור והפנה את המשיב לממונה על עבודות שירות לצורך קבלת חוות דעתו, ובהתאם לחוות דעת הממונה מיום 5.1.2020 נמצא המשיב מתאים לריצוי עונש המאסר על דרך של עבודות שירות.

ה. בישיבת בית-משפט קמא מיום 8.1.20, שבה נשמעו הטיעונים לעונש, טענה ב"כ המדינה, שהערך החברתי המוגן בעבירות אמל"ח הוא בעל חשיבות ראשונה במעלה, דהיינו, הגנה על חיי אדם לרבות שלומו, ובטחונו של הציבור, והפנתה לפסיקה רלוונטית באשר לפוטנציאל הסיכון והנזק הטמון בעבירות אלה, והוסיפה, שעל בית-המשפט ליתן משקל לזעקה הקמה בציבור נוכח השימוש בנשק על ידי מי שאינו מורשה לכך, ולכן יש להטיל עונשים משמעותיים על אלה המבצעים עבירות נשק מאחר והם פוגעים שוב ושוב בחפים בפשע ועושים דין לעצמם ללא מורא מפני החוק.

ב"כ המדינה טענה, כי מתחם הענישה הראוי בעבירות אלה נע בין 18 חודשי מאסר בפועל ל-36 חודשי מאסר בפועל, וכן הפנתה לפסיקה שיש בה, לטענתה, כדי לתמוך בעמדתה ובטענותיה, ולצורך להחמיר את הענישה בעבירות אלה ההופכות ל-"מכת מדינה".

בהתייחס לעונש הראוי למשיב טענה ב"כ המדינה, שהיא עותרת להטלת עונש מאסר ברף הבינוני של המתחם (בניכוי תקופת מעצרו מיום 24.6.19 עד 4.8.19) הואיל והאקדח נמצא בביתו של המשיב כשהוא מוחבא ומוסלק במצב שבו הוא היה זמין לרשותו של המשיב ואפשרות השימוש בו הייתה מיידית. בבית בו נמצאו הנשק והתחמושת מתגוררים בני משפחה נוספים, והנשק הוטמן במגירה לתקופה לא ידועה.

ב"כ המדינה ציינה, בהסתמך על הפסיקה הקיימת, שעל בית-המשפט ליתן משקל נכבד יותר לאינטרס הציבורי ולהרתעת הרבים, ולהעדיף שיקול זה על-פני הנסיבות האישיות של העברין, אף בהתחשב בהיותו יליד 1997 וללא עבר פלילי.

ו. מנגד, ביקש הסנגור, שבית משפט קמא יטיל על המשיב עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות בשים לב לחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות, שלפיה מתאים המשיב לריצוי מאסר כזה. הסנגור ציין, שהמשיב היה כבן 21 במועד ביצוע העבירה, ללא עבר פלילי. המשיב הודה בהזדמנות הראשונה מבלי שהיה צורך להעיד מי מעדי התביעה, ובכך חסך זמן שיפוטי.

עוד ציין הסנגור, שההודאה מגוללת בתוכה נטילת אחריות ונכונות ליתן את הדין, מלבד היותה חוסכת בזמן שיפוטי. הסנגור הדגיש, שהמשיב היה במעצר קרוב לחודש ומחצה, ואזי הועבר למעצר באיזוק אלקטרוני מאז 4.8.19, מבלי שנרשמה לחובתו הפרה כלשהי של תנאי השחרור, והוסיף, שיש להביא בחשבון, בהתאם לפסיקה, ובהתחשב בשאר השיקולים, גם את התקופה בה שהה הנאשם במעצר באיזוק אלקטרוני.

הסנגור אבחן בין פסקי הדין שעליהם התבססה ב"כ המדינה בטיעוניה בכל הנוגע לענישה הנוהגת וטען, כי הנסיבות באותם פסקי דין היו חמורות מאשר במקרה שבפנינו, והצביע לעומת זאת על פסקי דין שבהם הטילו בתי המשפט בנסיבות הקרובות יותר לענייננו, עונשי מאסר הניתנים לריצוי על דרך של עבודות שירות.

הסנגור הדגיש, כי עסקינן בעבירות של החזקה בנשק שלא כדין, ולא בנשיאת נשק, ולכן מתחמי הענישה אמורים להיות שונים מאלה להם טוענת המדינה, ומכיוון שמדובר בנאשם ללא עבר פלילי שבנוסף לשהייתו במעצר מאחורי סורג ובריש שהה חמישה חודשים באיזוק אלקטרוני, יש מקום להטיל עליו עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

ז. ב"כ המדינה ציינה בתגובתה לדברי הסנגור, כי בענייננו לא נשלח המשיב לקבלת תסקיר של שירות המבחן, אך גם הוסיפה שאין היא מתכוונת לשנות את עמדתה אף אם יישלח המשיב לקבלת תסקיר של שירות המבחן.

ח. בגזר הדין מיום 22.1.20 עמד בית-משפט קמא על פוטנציאל הסיכון הגלום בהחזקת נשק חם שלא כדין, כשנשק זה עלול למצוא את דרכו לפעילות שלילית, בין אם פלילית ובין אם כנגד בטחון המדינה, ומה גם שהחזקת נשק ותחמושת בידי מי שלא הוכשר לכך, עלולה להביא לסיכון שלום הציבור ובטחונו, ותפקידו של בית-המשפט להרתיע מפני עבירות אלה.

עוד ציין בית-משפט קמא, כי בשורה של פסקי דין נקבע, שחומרת הסיכון שבעבירות אלה מחייבת הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל, וזאת גם על מי שמנהל אורח חיים נורמטיבי ואין לחובתו הרשעות קודמות.

בית-משפט קמא הפנה לשורה של פסקי דין שבהם הוטלו, במקרים הדומים לענייניו של המשיב, עונשי מאסר לריצוי בפועל מאחורי סורג ובריש, כשאורך התקופה תלוי בנסיבות הספציפיות של העושה ושל המעשה, אך הוסיף, שהסנגור הפנה לגזרי דין רבים שבהם הייתה הענישה קלה יותר, וזאת הן במקרים של נשיאת נשק (עבירה שהיא חמורה יותר מזו של החזקת נשק שלא כדין) וגם לגבי החזקת נשק אוטומטי, ואולם, כך הבהיר בית-משפט קמא:

"לדעתי קיומם של גזרי דין שאינם תואמים את הנחיית בית-המשפט העליון להחמיר בעבירות נשק אינו מלמד על מדיניות הענישה הראויה אלא על-כך שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין ושערכאות דיוניות מקלות לפעמים, במקרים ראויים - שאין בהם כדי להעיד על הכלל".
(פסקה 6 בגזר הדין).

בהתייחסו לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה ציין בית-משפט קמא, שעסקינן באקדח ולא בנשק ארוך ומכאן שמדובר במדרג הבינוני/נמוך של עבירות הנשק, והוסיף, שהנזק שצפוי היה להיגרם מביצוע העבירה הוא גבוה, אילו היה נעשה שימוש בנשק, אך בפועל עולה מעובדות כתב-האישום, שלא נעשה שימוש בנשק ולא נגרם כל

נזק ממשי ומוחשי.

בית-משפט קמא הדגיש, שאין ללמוד גזרה שווה ממתחמי הענישה שנקבעו לעבירה של נשיאת נשק שהיא עבירה חמורה בהרבה. על-יסוד כל האמור סבר בית-משפט קמא שמתחם הענישה ההולם נע במקרה זה בין שישה חודשי מאסר בפועל לבין 15 חודשי מאסר בפועל בצירוף עונשים נלווים.

בית-משפט קמא ציין, שאין למשיב הרשעות קודמות, אין מקום לסטות ממתחם הענישה ההולם לחומרא או לקולא, ויש לגזור את עונשו של המשיב בתוך המתחם.

בית-משפט קמא הביא בחשבון את הודאתו של המשיב, החיסכון בזמן שיפוטי, נטילת האחריות, את תקופת היותו במעצר מאחורי סורג ובריח, וכן התחשב בתקופת היותו נתון במעצר באיזוק אלקטרוני, ועל יסוד כל אלה הטיל על המשיב עונש מאסר לתקופה של שמונה חודשים לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים.

ט. המדינה ממאנת להשלים עם גזר-דינו של בית-משפט קמא ומונח בפנינו ערעורה.

נטען בערעור המדינה, שחומרת העבירות ונסיבות ביצוען אינן עולות בקנה אחד עם הענישה שהטיל בית-משפט קמא על המשיב בסופו של יום ולטעמה, הענישה שהוטלה סוטה לקולא מן העונש הראוי ומצדיקה את התערבותה של ערכאת הערעור.

בנימוקי ערעורה עמדה המדינה על הסיכון הרב הטמון בשימוש בנשק שעלול להוביל לפגיעה בגוף ובנפש, לרבות חשש לשימוש זדוני בנשק כדי לפגוע באחרים, וכן תאונות נשק שעלולות להתרחש, לרבות סיכון שהנשק יגיע לידיים עברייניות ואף לידי מבקשי רעתה של המדינה.

ב"כ המדינה מפנה בערעורה להנחיית פרקליט המדינה מאוגוסט 2016, שלפיה מתחם המוצא בעבירה של החזקת אקדח הוא בין שנת מאסר לשלוש שנות מאסר, והמתחם לגבי החזקת תחמושת נע בין שישה חודשי מאסר בעבודות שירות לשנת מאסר בפועל, אם כי המדינה מוסיפה, שאין היא טוענת שבית המשפט מחויב להנחיה כזו או אחרת.

לטעמה של המדינה, שגה בית-משפט קמא משקבע, כי מתחם הענישה ההולם בעניינו של המשיב נע בין שישה חודשי מאסר בפועל ל-15 חודשי מאסר בפועל ולדעתה, מתחם זה נמוך ביותר נוכח הנסיבות שבתיק זה לפיהן החזיק המשיב את האקדח בסמוך לתחמושת המתאימה ולאביזר המשלים, כך שבפעולה פשוטה ניתן להכין את האקדח לירי מידי. אף כמות התחמושת הרבה שנמצאה מעידה על המסוכנות הגבוהה.

עוד מציינת המדינה בערעורה, שהנשק נמצא כשהוא מגולגל בגרב ובניילון וכמו כן הוסלק במטרה להקשות על תפיסתו.

לטענת ב"כ המדינה, שגה בית-משפט קמא משהטיל על המשיב ענישה של עבודות שירות, ולא מאסר בפועל ממש, מה גם שהמשיב לא נתן הסבר לבית המשפט מדוע החזיק את הנשק בכלל, ומדוע החזיק אותו בסמוך לכמות התחמושת הרבה, בפרט.

המדינה מדגישה בערעורה, שהחזקת הנשק בצורה זאת ובנסיבות כאלה יוצרת את החזקה שמי שמחזיק נשק בסמוך למחסנית ולכדורים חזקה עליו שהתכוון לעשות שימוש מידי וקטלני בנשק למטרות שליליות או ביטחוניות.

המדינה מלינה על-כך שבית משפט קמא השתמש בגזר הדין ברטוריקה מחמירה ואולם בפועל הענישה שהוטלה על המשיב אינה חמורה כלל.

עוד ובנוסף הפנתה ב"כ המדינה בנימוקי ערעורה לפסק דינו של בית-המשפט העליון ב-ע"פ 4406/19 **מדינת ישראל נ' יונס סובח** (5.11.19), שם קיבל בית-המשפט העליון את ערעור המדינה בנוגע לעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ובעבירות בנשק וקבע, בין יתר דבריו, את הצורך בהחמרה בעבירות של החזקת נשק.

כמו-כן הפנתה ב"כ המדינה בערעורה לפסקי דין רבים נוספים, הן של בית-המשפט העליון והן של בתי משפט מחוזיים, שעל פיהם הוטלו בעבירות נשק עונשי מאסר לריצוי בפועל מאחורי סורג ובריא.

לטענת ב"כ המדינה, משמדובר בנסיבות כה חמורות של החזקת נשק ותחמושת לצדו, ענישה של 8 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות בלבד, היא ענישה מקלה מאוד ובגדר סטייה קיצונית מרף הענישה המקובל. הדבר מחייב את התערבות ערכאת הערעור, ומה גם שבשנים האחרונות, נוכח ריבוי המקרים, הפכו עבירות אלה ל"מכת מדינה" והענישה שהוטלה על המשיב אינה עולה בקנה אחד עם העיקרון המנחה בענישה - עקרון ההלימה.

כמו-כן מלינה המדינה בערעורה על-כך, שבית משפט קמא לא נתן משקל לשיקולים של הרתעת היחיד והרתעת הרבים במסגרת גזר-דינו, ולטעמה, יש לכך חשיבות רבה נוכח מאמצי רשויות האכיפה להגן על הציבור מפני השימוש הרב והפוגעני שנעשה בנשק חם המוחזק באופן בלתי חוקי. שיקולים אלה אמורים היו להוביל להחמרת ענישתו של המשיב כך שיוטל עליו עונש מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריא.

י. לאחר שהוגש ערעור המדינה פנה הסנגור וביקש, כי לקראת הדיון בערעור נורה על הזמנת תסקיר של שירות המבחן על-מנת שתהא מונחת בפניו במועד הדיון בערעור תמונה מלאה וכן המלצות של גורם מקצועי.

ניתנה החלטה ולפיה אכן הוזמן תסקיר שירות המבחן למבוגרים, שהומצא לעיונו ביום 1.7.20.

מעיון בתסקיר עולה, שאין לחובתו של המשיב הרשעות קודמות. התרשמות שירות המבחן היא, שהמשיב נוטל

אחריות על עובדות כתב-האישום ואולם, הוא שולל זיקה פלילית להתנהגותו, ומצמצם מחומרת משמעותה והשלכותיה האישיות והחברתיות.

בפני שירות המבחן טען המשיב, ששלושה שבועות טרם מציאת הנשק בביתו על ידי כוחות המשטרה מצא הוא את הנשק וחלקי התחמושת בסמוך לביתו. לדבריו, לקח הוא את הנשק והתחמושת לביתו, והחביא אותם, עקב תחושות של סקרנות ועניין שגילה בהם, אך ללא רצון של ממש לעשות בהם שימוש.

שירות המבחן גם הפנה לתסקיר מעצר שהוגש בעניינו של המשיב לבית משפט קמא במסגרת מ"ת 7579-07-19, ומציין, כי המשיב הותיר על שירות המבחן רושם של צעיר, שגדל בתא של משפחה נורמטיבית. שירות המבחן ציין, בין היתר: **"כי רב הנסתר על הגלוי ביחס אליו, בשל הפערים בין העבירות שביצע לבין הצגתו את אורח חייו כתיקן. כמו-כן, התקשינו להבין את הדינמיקה אשר הובילה למעצרו של זיד, עקב הסתרת מידע מעמנו על ידו, מצב אשר הקשה עלינו להעריך את רמת הסיכון הנשקפת מהתנהגותו"**.

משבא שירות המבחן להעריך את הסיכון והסיכוי לשיקום, התרשם שירות המבחן, שברקע להתנהגותו של המשיב עמדו קשיים רגשיים, וכמו כן לא ניתן לשלול, כי ברקע למעשיו עמדו קשרים חברתיים בעלי אופי בעייתי באזור מגוריו. שירות המבחן התרשם מקשייו של המשיב לתפקד באופן יציב וסבלני במסגרות, מנטייתו להציג פסאדה חיובית ומתפקדת העומדת בפער למעשיו נשואי כתב-האישום, ולתיאורו אודות גדילתו בתא משפחתי נורמטיבי. שירות המבחן גם התרשם מנטייתו של המשיב לטשטוש והסתרה בכל הנוגע לקשריו החברתיים ואורחות חייו, ולנסיבות המקיפות שבגללן ביצע את המעשים המיוחסים לו.

יחד עם זאת התרשם שירות המבחן מהעדרן של אינדיקציות לקיומם של יסודות התמכרותיים.

בנוסף ציין שירות המבחן, שהוא מתקשה להעריך את רמת הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד, וזאת נוכח נטייתו של המשיב לטשטוש ולהסתרה באשר למניעים ששימשו רקע להתנהגותו, וכמו כן נוכח הפערים שבין חומרת העבירות לבין הצגתו את אורחות חייו כתיקנים.

המשיב שלל בפני שירות המבחן צורך בטיפול או בקיומה של מצוקה רגשית המצריכה התערבות טיפולית. אף שירות המבחן התרשם, שנוכח התייחסותו של המשיב לביצוע העבירות הנדונות על ידו, אשר כוללת את צמצום חומרתן הסתרת הנסיבות ששימשו כרקע להן, יתקשה המשיב להפיק תועלת מתהליך טיפולי.

בסיכום דבריו, ציין שירות המבחן, כי בבואו לגבש את המלצתו עמדה לנגד עיניו התרשמותו מן הפער הקיים בין הצגת אורח חייו של המשיב כתיקן לבין חומרת העבירות המיוחסות לו, ולרבות נטייתו של המשיב לטשטוש והסתרה בכל הנוגע לקשריו החברתיים ולנסיבות שאפפו את ביצוע המעשים המיוחסים לו. כמו-כן התרשם שירות המבחן מקווי אישיות אימפולסיביים וקושי בהפעלת שיקול דעת, לצד שלילת צורך טיפולי על ידי המשיב.

לצד כל אלה עמדה לנגד שירות המבחן ההתרשמות מיכולת טובה של המשיב לתפקד במישור התעסוקתי

והעדר אינדיקציות לקיומם של יסודות התמכרותיים.

על-יסוד כל האמור נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית בעניינו של המשיב.

י"א. בדיון שהתקיים בפנינו ביום 16.7.2020, חזרה ב"כ המדינה על טיעוניה כפי שאלה פורטו בהרחבה בערעור וציינה, כי הענישה שהטיל בית-משפט קמא על המשיב, דהיינו, שמונה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מקלה באופן קיצוני עם המשיב בהתחשב בכך שהוא החזיק בארון הבגדים שבביתו אקדח וכן מחסנית התואמת לאקדח ו-40 כדורים המתאימים לאקדח.

לטענת ב"כ המדינה, רמת הענישה בעבירות של החזקת נשק בתקופה האחרונה באה לידי ביטוי בתקופת מאסר בפועל שבין 10 חודשים ועד 15 חודשים. לתמיכה בטיעוניה הפנתה ב"כ המדינה לפסקי דין שבהם הוטלו על נאשמים בעבירות נשק עונשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח, בהתחשב במסוכנות הרבה הטמונה בעבירות אלה, ומה גם שהמשיב לא נתן הסבר מדוע החזיק באקדח ובתחמושת, כשהם מוחבאים בארון הבגדים שבביתו.

המסר שראוי לצאת תחת ידו של בית-המשפט, לטענת ב"כ המדינה, הוא שמי שמחזיק בביתו אקדח ותחמושת יהא עליו לרצות עונש של מאסר מאחורי סורג ובריח.

ב"כ המדינה הגישה לעיוננו פסיקה לתמיכה בעמדתה.

י"ב. שונה עמדתו של הסנגור הטוען, כי בית-משפט קמא בחן את הנסיבות הרלוונטיות וגזר הדין אינו מצדיק את התערבות ערכאת הערעור הואיל והתערבות כזו שמורה למקרים שבהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או כאשר הענישה חורגת במידה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת.

לטענת הסנגור, מתחם הענישה שקבע בית-משפט קמא בגזר-דינו (6 חודשי מאסר עד 15 חודשי מאסר) הוא מתחם הולם שנקבע מידי יום הן בבית משפט השלום והן בבית המשפט המחוזי. באשר לענישה לה טוענת ב"כ המדינה, דהיינו, בין 10 חודשי מאסר ל-15 חודשי מאסר, מציין הסנגור, כי עמדתה זו של ב"כ המדינה אינה מסתמכת על פסיקה של בית-המשפט העליון.

באשר לסיבה להחזקת הנשק טען הסנגור, כי המשיב הסביר את הדברים לשירות המבחן כפי שהדבר מופיע בתסקיר שהוגש, דהיינו, המשיב ישב במרפסת ביתו, היה אירוע אצל השכנים, המשיב הבחין בנשק, לקח אותו, לא ידע מה לעשות איתו, והניח אותו בארון הבגדים. המשיב לא טען שקנה את הנשק, אלא סיפר כיצד מצא את הנשק והוסיף, שעשה טעות, התחרט על-כך, הודה, ונטל אחריות מלאה.

עוד ציין הסנגור, שהמשיב לא עשה שימוש כלשהו בנשק ובתחמושת שהוחזקו כאמור בארון הבגדים ובכספת.

עוד הדגיש הסנגור, שהמשיב היה כבן 21 במועד ביצוע העבירה, אין לחובתו עבר פלילי, הוא שהה במעצר, ובנוסף גם במעצר באיזוק אלקטרוני, הודה בהזדמנות הראשונה, ונטל אחריות מלאה.

עוד ציין הסנגור, ששמונת חודשי המאסר לריצוי בעבודות שירות אינם תקופה קצרה בהתחשב בכך ששמונה חודשים אלה באים בתוספת לתקופה בה שהה המשיב במעצר מאחורי סורג ובריח, ובכך מגיעים אנו לתקופה כוללת של 10 חודשים. לטעמו של הסנגור, פרק זמן כזה הוא בגדר מתחם הענישה המתאים והראוי.

הסנגור הגיש לעיונו תקציר של פסיקה, בנוסף לאסופת פסיקה, והפנה לשורה של פסקי דין בהם הטילו בתי המשפט בעבירות נשק שונות עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

כן ציין הסנגור, שבגזרי דין שונים, הן בבית המשפט המחוזי והן בבית משפט השלום, שבהם הוטלו בעבירות נשק עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, נמנעה המדינה מלהגיש ערעור ולכן תוהה הסנגור מדוע דווקא בתיק זה מגישה המדינה ערעור על קולת העונש, הגם שמדובר בנאשם שאין לחובתו עבר פלילי, אין תיקים התלויים ועומדים כנגדו, העבירה שביצע היא החזקת נשק, במובחן מנשיאה והובלה, ומדובר במי ששהה במעצר עקב העבירה, וכן היה גם במעצר באיזוק אלקטרוני, והודה בעובדות כתב-האישום המתוקן.

לכן לטעמו של הסנגור, אין בגזר הדין של בית-משפט קמא טעות שיש בה כדי להצדיק את התערבות ערכאת הערעור.

י"ג. לאחר שנתנו דעתנו לכתב האישום המתוקן שהגישה המדינה כנגד המשיב, הודאתו בעובדות כתב-האישום המתוקן, הטיעונים לעונש שהשמיעו באי כוחם של שני הצדדים בפני בית-משפט קמא, גזר-דינו של בית-משפט קמא, הודעת הערעור שהגישה המדינה על נימוקיה, תסקיר שירות המבחן מיום 1.7.20, טיעוניהם של באי כוחם שני הצדדים בדיון שהתקיים בפנינו ביום 16.7.20, והפסיקה הענפה שאליה הפנו אותנו הן ב"כ המדינה והן הסנגור, מסקנתנו היא שדין הערעור להתקבל.

י"ד. בצדק, עמד בית-משפט קמא בגזר-דינו על פוטנציאל הסיכון הגלום בהחזקת נשק חם שלא כדין, מחמת שכלי נשק עלולים למצוא את דרכם, בין אם לפעילות עבריינית פלילית, ובין אם לפעילות כנגד בטחון המדינה, ומה גם שהחזקת נשק ותחמושת בידי מי שלא הוכשר לכך עלולה להביא להתרחשות תאונות נשק, ולסיכון שלום הציבור ובטחונו, לרבות פגיעה בחפים מפשע.

תמימי דעים אנו עם בית-משפט קמא הכותב בסעיף 4 לגזר-דינו: **"פוטנציאל ההרס הטמון בכלי נשק כולל גם אפשרות לפגיעה עיוורת באנשים מן הישוב, ומתפקידו של בית-המשפט להרתיע מפני עבירות אלה. על כן נקבע כי היא מחייבת ענישה אשר תרתיע את היחיד והרבים".**

ט"ו. ואולם, סבורים אנו שגזר הדין של בית-משפט קמא רחוק מלתת את הביטוי הנאות והנדרש לחומרה הטמונה בעבירת הנשק שבביצועה הורשע המשיב, וגזר הדין של בית-משפט קמא מחייב אפוא את

התערבותה של ערכאת הערעור.

ט"ז. על החומרה הטמונה בעבירה של החזקת נשק שלא כדין והצורך בהרתעה עמד בית-המשפט העליון ב-
ע"פ 8416/09 **מדינת ישראל נ' חרבוש ואח'**, סעיף 55 (9.6.10), באומרו:

"לפני סיום, לא מן המותר להזכיר מושכלות יסוד. חומרתה של עבירת החזקת הנשק, מקורה בכך שעבירה זאת אינה נעשית לרוב אלא כדי לאפשר ביצוען של עבירות אחרות, שמעצם טבעו של הנשק, כרוכות באלימות או בהפחדה. כשעסקינן במי שהעולם הפלילי אינו זר להם - כמו כמה מן המעורבים בערעור שלפנינו - ובנשק שלו משתיק קול המוחבא במקום "בלתי טבעי", מקבלים הדברים משנה תוקף. כפי שציינה חברתי הנשיאה ד' ביניש, המציאות השוררת בארץ המתבטאת בזמינותו של נשק חם ורב עוצמה שיש עמו פוטנציאל להסלמת האלימות העבריינית, מחייבת מתן ביטוי עונשי הולם והחמרה ברמת הענישה (ראו ע"פ 1332/04 **מדינת ישראל נ' פס, סעיף 4 [פורסם בנבו], 19.4.04). יש לעשות כן עוד בטרם יעשה באקדח שימוש קטלני, באמצעות הרחקת המחזיק בו מן החברה לפרק זמן, והעברת מסר מרתיע באמצעות עונש מאסר ממשי לריצוי בפועל (ראו למשל ע"פ 3361/08 **ליבוביץ' נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], 27.7.08) (להלן: עניין ליבוביץ'); ע"פ 5220/09 **עוואודה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו], 30.12.09)"** (ההדגשה שלנו).

י"ז. בית-המשפט העליון חזר ונזקק לחומרה הטמונה בעבירה של החזקת נשק שלא כדין, והצורך להרתיע בענישה הולמת, במיוחד נוכח השימוש הלא חוקי הנעשה בנשק חם והסיכון הרב הנובע מכך, ובכלל זה החמרה בענישה כשעבירה זו הופכת להיות "מכת מדינה".

עיינו ב-ע"פ 4406/19 **מדינת ישראל נ' יונס סובח ואח'** (5.11.19) (להלן: "עניין יונס"):

15". אמנם, נקודת המוצא בדיון שלפנינו היא כי אין זה מדרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין; וכי בית המשפט יטה שלא להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, או כאשר נפלה על פני הדברים טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ראו למשל: ע"פ 105/17 **זיתוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 2 לחוות דעתי (26.12.2017)).**

אולם, לעיתים מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירה מסוימת אינה מספקת, ועל בית המשפט להורות על החמרה בענישה על מנת לקדם ולהגן על הערכים אשר ביסודה, ובכך לבלום את נפיצותן של עבירות מסוימות ההופכות ל"מכת מדינה", ולתת ביטוי לחומרה שיש לייחס להן.

המקרה שלפנינו נמנה לטעמי עם אותם מקרים חריגים אשר בהם נדרשת התערבותו של בית משפט זה בשבתו כערכאת ערעור, וזאת לנוכח מדיניות הענישה המחמירה אשר יש לנקוט כלפי עבירות הכוללות שימוש בנשק חם כאמצעי ליישוב סכסוכים.

16. השימוש בנשק חם ככלי ליישוב סכסוכים הפך לרעה חולה, וכמעשה של יום ביומו גובה חיי אדם ולעיתים אף את חייהם של חפים מפשע אשר כל חטאם היה כי התהלכו באותה עת ברחובה של עיר. בשנים האחרונות אף חלה עליה מתמדת במספר אירועי הירי המדווחים למשטרה (ראו למשל: דו"ח מבקר המדינה התמודדות משטרת ישראל עם החזקת אמצעי לחימה לא חוקיים ואירועי ירי ביישובי החברה הערבית וביישובים מעורבים 28 (2018)).

על רקע המציאות אותה אנו חווים למרבה הצער מדי יום, אנו עדים לקריאה ציבורית נרגשת להגברת האכיפה כלפי עבירות נשק - ולהחמרה במדיניות הענישה הנוהגת.

17. בית משפט זה לא נותר אדיש למול השימוש הגובר בנשק חם, והדגיש לא אחת את הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה כלפי השימוש בו לשם פתרון סכסוכים. זאת במיוחד כאשר השימוש בו נעשה בסביבת בתי מגורים. כך למשל, בעניין עמאש צוין כי:

"רבות נאמר ונכתב על הרעה החולה הפוקדת את מקומותינו ומותירה חלל והרס, היא התופעה של שימוש בנשק חם ברחובה של עיר, גם בשל סכסוכים בעניינים של מה בכך. בית משפט זה חזר והתריע מפני התפשטות התופעה, וקבע באופן ברור כי יש להילחם בה ולמגרה באופן הנחרץ ביותר" (ע"פ 32/14 עמאש נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 20 (17.9.2015); ראו גם: ע"פ 4611/18 נאסר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 5 (10.3.2019); ע"פ 5015/15 מדינת ישראל נ' ריאן, [פורסם בנבו] בפסקה 12 (29.3.2016)).

דברים אלו אף באו לידי ביטוי לאחרונה בדברי הנשיאה א' חיות בטקס פתיחת שנת המשפט הנוכחית של לשכת עורכי הדין בנצרת:

"מערכת בתי המשפט משקיעה מאמצים רבים בתחום זה, ובית המשפט העליון התווה וממשיך להתוות הלכות לאורך השנים באשר לרמת הענישה ההולמת את החומרה היתרה הגלומה בביצוע עבירות בנשק ובאשר לביטוי העונשי ההולם המתחייב מכך".

בהתאם לכך ולנוכח ריבוי מקרי הירי, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה כלפי ביצוע עבירות החזקת נשק שלא כדין, ועל אחת כמה וכמה שימוש בנשק חם ופציעתם של קורבנות שונים עקב כך..." (ההדגשה שלנו).

י"ח. באי כוח הצדדים הפנו אותנו לפסיקה רלוונטית באשר לעבירות נשק, ונציין, שהסנגור מצדו הגיש לעיוננו אסופה נרחבת של פסיקה הן מבית המשפט העליון והן מבתי המשפט המחוזיים, והן בשבתם כערכאת ערעור והן בשבתם כערכאה דיונית.

קיים מנעד רחב ביותר של פסיקה באשר לענישה בעבירות של החזקת נשק שלא כדין. מחד גיסא, קיימת פסיקה שבה הסתפקו בתי המשפט בהטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, ומאידך גיסא, קיימת פסיקה, שבה עמדו בתי המשפט על-כך שלא ניתן להימנע בעבירה מסוג זה מלהטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריה.

מגמת החמרה זו ניכרת במיוחד בפסיקה מן התקופה האחרונה, החמרה אשר באה לידי ביטוי, בין היתר, בכך עמוד 10

שהספ התחתון של מתחם הענישה בעבירה של החזקת נשק שלא כדין, גם כאשר הנאשם נעדר עבר פלילי, עולה על תשעה חודשי מאסר, דהיינו, פרק זמן אשר אינו מאפשר ריצוי עונש המאסר על דרך של עבודות שירות.

י"ט. כך, למשל, ב-עפ"ג (מחוזי נצרת) 21260-10-19 **מדינת ישראל נ' מזאריב** (24.11.19), (להלן: "**עניין מזאריב**"), אשר ניתן שבועות ספורים לאחר פסק-דין של בית-המשפט העליון בעניין **יונס**, נדון עניינו של נאשם שהחזיק בארון בגדים בחדר השינה בנשק תת-מקלע מאולתר ולצדו מחסנית יעודית ובה 21 כדורים, כשהנשק והמחסנית מוסלקים בקופסת נעליים בארון נעול. הנאשם באותו מקרה היה כבן 19, נעדר כל עבר פלילי, ונטען, כי ניהל אורח חיים נורמטיבי, וכן הודה בעובדות כתב-האישום המתוקן.

בית-משפט השלום קבע בעניין **מזאריב**, שמתחם הענישה נע בין 12 חודשי מאסר בפועל ל-24 חודשי מאסר בפועל, אך הסתפק בענישה של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וענישה נלווית, לרבות צו מבחן. ואולם, ערעור המדינה התקבל בבית המשפט המחוזי והנאשם (שם) נדון ל-12 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

כ. ב-עפ"ג (מחוזי חיפה) 34995-05-20 **מדינת ישראל נ' פלוני** (18.6.20) (להלן: "**עניין פלוני**") נקבע, שמתחם הענישה בעבירות של החזקת נשק שלא כדין נע בין 10 חודשי מאסר בפועל ל-24 חודשי מאסר. נציין, כי באותו מקרה החזיק הנאשם (שם) בביתו, בתוך תיק גב, תת-מקלע מאולתר ומחסנית מאולתרת, שלא כדין.

נוסיף, שבעניין **פלוני** הורשע הוא בנוסף גם בעבירות אלמ"ב, והוטלו עליו 12 חודשי מאסר בפועל. ערעור המדינה התקבל ובית המשפט המחוזי הטיל עליו 17 חודשי מאסר בפועל.

כ"א. בעפ"ג (מחוזי חיפה) 52602-12-19 **מדינת ישראל נ' ריזק** (27.1.20) נדון המשיב (שם), בבית משפט השלום ל-7 חודשי מאסר בפועל לאחר שנמצא, כי החזיק מתחת למזרן המיטה בחדר השינה באקדח "גלוק" שהיה טעון עם מחסנית מלאה בכדורים.

למשיב (שם) לא היה עבר פלילי והוא הודה וקיבל אחריות מלאה. ערעורה של המדינה לבית המשפט המחוזי התקבל, ובשים לב לכלל הפסיקת המנחה את ערכאת הערעור שלא למצות את הדין עם הנאשם כמתקבל ערעור המדינה על קולת העונש, וכן בהתחשב בכך שאין לחובת המשיב הרשעות קודמות, נגזרו עליו 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

כ"ב. ב-עפ"ג (מחוזי חיפה) 24637-02-20 **מדינת ישראל נ' ג'נחאוי** (18.5.20) (להלן: "**עניין ג'נחאוי**"), נדון עניינו של צעיר נעדר עבר פלילי, שהיה כבן 20 במועד ביצוע העבירה והודה, כי החזיק בעליית הגג בחדר השירותים קרטון ובו אקדח "ברטה" וכן מחסנית ובה כדורים בקוטר 0.38 מ"מ.

בית-משפט השלום גזר עליו 9 חודשי מאסר בעבודות שירות. המדינה ערערה על קולת העונש.

בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור והטיל על המשיב (שם) 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

כ"ג. לצד האמור לעיל, ציין בית-המשפט המחוזי בעניין **ג'נחאוי**, שלמרות החמרת הענישה בעבירות הנשק, אין להתעלם מהוראת סעיף 40ד' (א) של חוק העונשין לפיה: **"קבע בית-המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם... "**

כ"ד. ואכן, ב-ע"פ 2826/19 **מוחמד מרעאנה נ' מדינת ישראל** (11.7.19) נדון עניינו של נאשם בעבירה של החזקת נשק, וזאת כשהנאשם נענה לבקשת גיסו לקחת ממנו אקדח (חצי אוטומטי) ומחסנית ולהחביאם בבית הנאשם הואיל והגיס חשב שהמשטרה תאתר את האקדח בביתו.

בית-המשפט המחוזי הטיל על אותו נאשם 10 חודשי מאסר בפועל, ואילו בית המשפט העליון העמיד את תקופת המאסר על 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, וזאת: **"בהינתן הנסיבות המיוחדות של התיק שבפנינו, בהינתן המחיר האישי ששילם המערער בגין שיתוף הפעולה שלו עם רשויות אכיפת החוק ובהינתן תסקיר שירות המבחן... "**

כ"ה. לעומת זאת, ברע"פ 4559/16 **מועתאז נוסיראת נ' מדינת ישראל** (22.6.16) (להלן: **"עניין נוסיראת"**), נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש נאשם שהורשע לפי הודאתו בעבירה של החזקת נשק ותחמושת שלא כדין, ובית-משפט השלום דן אותו ל-6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. ערעור המדינה התקבל ובית המשפט המחוזי העמיד את עונשו של אותו נאשם על 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וזאת נוכח מגמת ההחמרה שחלה בענישתם של המחזיקים בנשק, שפוטנציאל הסיכון בו גבוה, וזאת למרות שלאותו נאשם לא היה עבר פלילי.

באותו מקרה **לא** בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם, ולכן נקבע (שם) שאין הצדקה לחריגה לקולא, ובקשת רשות הערעור נדחתה.

כ"ו. בע"פ 6699/19 **עאהד אלטורי נ' מדינת ישראל** (2.7.20), (להלן: **"עניין אלטורי"**) דהיינו, לאחרונה ממש, נדון עניינו של נאשם שהורשע לפי הודאתו בביצוע עסקה אחרת בנשק ובתחמושת ונשיאת נשק ותחמושת והוטלו עליו בבית המשפט המחוזי 22 חודשי מאסר בפועל. צוין (שם), שלא הוצג כל שיקול המצדיק חריגה מן המתחם מטעמי שיקום.

אלטורי הגיש ערעור, ומפסק דינו של בית-המשפט העליון עולה כי:

"זהו מקרה שבו המערער עבר הליך שיקומי משמעותי שמקבל משנה משקל לנוכח הרקע המשפחתי והחברתי שלו.

מצאנו לנכון לייחס לכך משקל רב, לצד התחשבות בתקופת מאסרו מאחורי סורג ובריה ומעצרו בפיקוח אלקטרוני... " (ההדגשה שלנו).

לפיכך הועמד עונשו של **אלטורי** על 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

כ"ז. במקרה שבפנינו אין כל אינדיקציה שיהא בה כדי להצדיק חריגה לקולא ממתחם הענישה.

לפי בקשת הסנגור הורה בית-משפט זה על הזמנת תסקיר מטעם שירות המבחן למבוגרים. מתסקיר זה, מיום 1.7.20, המונח בפנינו, עולה, כי המשיב מסר לשירות המבחן, כי שלושה שבועות טרם מציאת הנשק בביתו מצא הוא את הנשק וחלקי התחמושת בסמוך לביתו, לקח אותם לביתו, מטעמי סקרנות ועניין, והחביא אותם.

שירות המבחן העיר, כי נוכח נטייתו של המשיב לטשטש ולהסתיר את המניעים שעמדו ברקע להתנהגותו, ונוכח הפערים המתגלעים בין חומרת העבירות לבין הצגתו את אורחות חייו כתקינים, קיים קושי בהערכת רמת הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד.

יתר על כן, המשיב שלל בפני שירות המבחן צורך בטיפול, ואף שירות המבחן התרשם כי נוכח התייחסותו של המשיב לביצוע העבירות (צמצום חומרתן והסתרת הנסיבות שעמדו ברקע להן), יתקשה הוא להיתרם ולהפיק תועלת מתהליך טיפולי.

לפיכך נמנע שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו של המשיב.

כ"ח. עניינו דומה לפסיקה הנ"ל בעניין **נוסיראת**, שם צוין, כי נוכח התרשמות שירות המבחן, שלא בא בהמלצה טיפולית, אין הצדקה לחריגה לקולא ממתחם הענישה.

לא הוכחו טעמי שיקום שיהא בהם כדי להצדיק חריגה לקולא לפי סעיף 40ד' של חוק העונשין, אדרבה, כפי שנקבע בעניין **נוסיראת** בחריגה כזו אף תהא התעלמות מן הצורך להרתיע מהחזקת נשק. כאמור, דחה בית-המשפט העליון בעניין **נוסיראת** את בקשת רשות הערעור של הנאשם על פסיקתו של בית-המשפט המחוזי.

כ"ט. אם נסכם את הדברים: גזר-דינו של בית-משפט השלום, שהסתפק בהטלת ענישה של שמונה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, אינו יכול לעמוד, וזאת בשים לב לחומרת העבירה של החזקת נשק שלא כדין, ופוטנציאל הסיכון הטמון בהחזקת הנשק ללא היתר, עבירה שהפכה ל"מכת מדינה", והביאה למגמת החמרה בפסיקה כשבית המשפט נקרא להירתם למאבק בעבירה זו.

מעיון בתסקיר שירות המבחן לא עולה שהמשיב מצוי בהליך שיקומי או שקיים סיכוי ממשי שישתקם אדרבה, כפי שצינו, נמנע שירות המבחן מן הטעמים שפורטו בתסקיר מהמלצה טיפולית בעניינו של המשיב, ואף אין בעניינו של המשיב נסיבות חריגות שעשויות, במקרה המתאים, להצדיק סטייה לקולא ממתחם הענישה.

ל. יחד עם זאת, יש להביא בחשבון, לקולא, את גילו הצעיר של המשיב, שהיה קרוב לגיל 22 במועד ביצוע העבירה, הוא נעדר כל עבר פלילי, הודה בעובדות כתב-האישום המתוקן, נטל אחריות, והביא לחסכון

בזמן שיפוטי.

יש אף להתחשב לקולא בכך שהמשיב היה במעצר מיום 24.6.19 עד 4.8.19, ולאחר מכן היה במעצר באיזוק אלקטרוני בבית דודתו שבכפר זלפה (הנמצא בקרבת מקום לאום אל פחם מקום מגוריו של המשיב) תקופה של כ-5 חודשים.

נוכח כל אלה, ובהתחשב בכך שאין זו דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין עם הנאשם כשמתקבל ערעור המדינה על קולת העונש, סבורים אנו, שניתן להסתפק בענייננו בהטלת עונש מאסר בפועל לפי הסף **התחתון** של מתחם הענישה.

ל"א. התוצאה מכל האמור לעיל היא, שאנו מקבלים את ערעור המדינה, וחלף תקופת המאסר לריצוי בעבודות שירות כפי שקבע בית-משפט קמא, אנו דנים את המשיב ל-10 (עשרה) חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 24.6.19 עד 4.8.19.

שאר חלקי גזר-דינו של בית-משפט קמא - עומדים בעינם ללא שינוי.

על המשיב להתייצב למאסרו בבית המעצר קישון ביום **ראשון 30.8.20 עד השעה 10:00 בבוקר** או על-פי החלטת שב"ס כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

על המשיב לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס טלפון: 08-9787336, 08-9787377.

על מזכירות בית-המשפט להנפיק פקודת מאסר בהתאם לאמור בפסק דין זה.

ניתן היום, ז' אב תש"פ, 28 יולי 2020, במעמד הנוכחים.

ע' ורבנר, שופטת

ב' בר-זיו, שופטת

י' גריל, שופט עמית
[אב"ד]